

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

ATVEJO ANALIZĖ - TFAS® 1 Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ATVEJO ANALIZĖ – 1-sis TFAS “Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą”

Įvadas

Perėjimas nuo nacionalinių apskaitos standartų prie TFAS standartų rengiant finansinę atskaitomybę yra sudėtinga procedūra, kurios metu turi būti analizuojamas kiekvieno turto ir įsipareigojimų straipsnio pripažinimas ir įvertinimas. 1-asis TFAS standartas pateikia gaires ūkio subjektams, pirmą kartą taikantiems TFAS, kad perėjimas būtų kuo sklandesnis, o jo rezultatas atitiktų finansinių ataskaitų informacijos naudotojų reikalavimus dėl jos patikimumo ir aktualumo.

Šios atvejo analizės tikslas – suteikti supratimą apie reikalavimų, taikomų ūkio subjektams, nusprendusiems rengti savo finansines ataskaitas pagal TFAS standartus, esmę. Atvejo analizėje nagrinėjami šie klausimai ir paaiškinama:

- pirma, kaip nustatyti, kada ūkio subjektas turėtų būti traktuojamas kaip pirmą kartą taikantis TFAS standartus;
- antra, susipažinti su taikymo ir atskleidimo reikalavimais.

Atvejo informacija

20X9 metais įmonė A nusprendė pradėti prekiauti savo akcijomis vertybinių popierių biržoje. Ji savo finansines ataskaitas rengdavo pagal nacionalinius apskaitos standartus. Kad galėtų prisijungti prie biržos, ji turi pradėti teikti ataskaitas, parengtas pagal TFAS standartus. Įmonė A priėmė sprendimą pradėti taikyti TFAS standartus savo finansinei atskaitomybei nuo 20X9 metų. Jos ataskaitiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Įmonė A savo ankstesnėse ataskaitose lygindavo dviejų ataskaitinių laikotarpių informaciją.

Vėliau paaiškėjo, kad nuo 20X1 iki 20X4 metų įmonė A teikė ataskaitas pagal TFAS standartus, pateikdama aiškų ir be išlygų patvirtinantį pareiškimą apie tai. 20X5 m., pasikeitus akcininkams, buvo nuspręsta grįžti prie atskaitomybės pagal nacionalinius apskaitos standartus. 20X9 metais įmonės A akcininkai nusprendė pradėti teikti finansines ataskaitas pagal TFAS standartus, pradedant nuo 20X9 m..

Yra žinoma, kad kitos toje pačioje rinkoje veikiančios įmonės taiko įvairius apskaitos standartus. Įmonė B rengė finansines ataskaitas pagal nacionalinius standartus. 20X9 metais nusprendė pradėti teikti ataskaitas pagal TFAS standartus ir deklaruoti atitiktį TFAS standartams. Įmonė C finansines ataskaitas rengė pagal TFAS standartus, tačiau tik vidaus naudojimui, nepatvirtinus, kad jos atitinka TFAS standartus. 20X9 metais ji nusprendė pradėti skelbti, kad jos finansinės ataskaitos atitinka TFAS standartus. Įmonė D buvo įsteigta 20x9 metais ir ketina rengti savo pirmąsias finansines ataskaitas. Ji nusprendė, kad šios ataskaitos turi būti parengtos pagal TFAS standartus.

Klausimai diskusijai

1. Nurodykite perėjimo prie TFAS datą, pirmąjį ataskaitinį laikotarpį, taip pat lyginamąjį laikotarpį ir paaiškinkite visų išvardytų datų nustatymo svarbą įmonės A atveju.
2. Nurodykite, kurios įmonės (A, B, C, D) turėtų būti laikomos pirmą kartą taikančiomis TFAS standartus 20x9 metų finansinėms ataskaitoms. Paaiškinkite, kodėl šis identifikavimas yra svarbus.
3. Bendroji taisyklė yra retrospektyvus apskaitos taikymas pagal TFAS pradinėje finansinės būklės ataskaitoje. Tačiau yra keletas išimčių taikant perspektyvų būdą. Aptarkite, kodėl retrospektyvus taikymas yra geresnis nei perspektyvus. Kokios gali būti išimtys ir kodėl jos svarbios?
4. Kokie konkretūs atskleidimo reikalavimai nurodyti 1-ajame TFAS standarte ir kodėl jie svarbūs?

ATVEJO ANALIZĖ SPRENDIMAS – 1-sis TFAS “Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų taikymas pirmą kartą”

1. Ūkio subjektui pirmą kartą taikančiam TFAS reikalaujama, kad jis perėjimo prie TFAS dieną parengtų pradinį balansą. Šiame standarte perėjimo prie TFAS data yra pirmoji anksčiausio laikotarpio, už kurį įmonė pateikia visą lyginamąją informaciją pagal TFAS standartus savo pirmosiose TFAS standartų finansinėse ataskaitose, diena. Taigi įmonės A atveju, kadangi ji rengė atskaitomybę pagal TFAS standartus finansinėms ataskaitoms nuo 20X1 iki 20x4 metų ir aiškiai ir be išlygų patvirtina šį faktą, perėjimo prie TFAS standartų data būtų 20X0 m. sausio 01 d.

Pirmasis TFAS ataskaitinis laikotarpis yra pirmasis ataskaitinis laikotarpis, už kurį ūkio subjektas rengia finansines ataskaitas pagal TFAS standartus. Kadangi įmonė A priėmė sprendimą pradėti taikyti TFAS standartus savo finansinei atskaitomybei nuo 20X1 metų, o jos ataskaitiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, todėl pirmasis TFAS ataskaitinis laikotarpis bus 20X1 kalendorinių metų finansinės atskaitomybės laikotarpis.

TFAS standartai nereikalauja, kad būtų pateikiama bent dviejų metų lyginamoji informacija, bet įmonė A taip pat kasmetinių finansinių ataskaitų informaciją lygino su ankstesniais finansiniais metais. Kadangi pirmasis įmonės A ataskaitinis laikotarpis pagal TFAS yra 20X1 metai, tai lyginamasis laikotarpis yra 20X0 metai.

Visos šios datos yra svarbios tolesniam 1-ajame TFAS nustatytų procedūrų taikymui. Pavyzdžiui, pirmą kartą taikantysis TFAS privalo pripažinti turtą ir įsipareigojimus pagal TFAS nuostatas ir nutraukti turto ir įsipareigojimų, kurie neatitinka TFAS, pripažinimą balanse perėjimo dieną.

2. Įmonė A nėra pirmą kartą taikantis TFAS standartus 20x9 m., kadangi buvo anksčiau rengusi ataskaitas pagal TFAS standartus. Visos kitos išvardytos įmonės yra pirmą kartą taikančios TFAS standartus, nes laikoma, kad įmonė pirmą kartą taiko TFAS tais atvejais, kai:

- jos paskutinės finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal nacionalinius standartus (tai yra įmonės B atvejis);
- naujausios finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal TFAS standartus, tačiau nepatvirtintos, kad jos atitiko TFAS standartus (tai yra įmonės C atveju);
- ji iš viso anksčiau nerengė finansinių ataskaitų (tai yra įmonės D atvejis).

Nustatyti, ar įmonė pirmą kartą taiko TFAS, yra svarbu, nes tai lemia, ar bus taikomi 1-ojo TFAS reikalavimai. Pirmą kartą TFAS taikantis ūkio subjektas turi laikytis visų TFAS standartų, galiojančių ataskaitų sudarymo dieną. Tačiau pirmą kartą taikantiesiems specialios atskirų standartų pereinamojo laikotarpio nuostatos netaikomos. Todėl pirmą kartą TFAS taikantis subjektas savo pradinį balansą parengia pagal 1-ojo TFAS standarto nuostatas.

3. Retrospektyvus apskaitos taikymas pagal TFAS standartus leidžia pateikti informaciją apie praėjusį ataskaitinį laikotarpį taip, tarsi įmonė visada būtų pateikusi savo finansines ataskaitas pagal TFAS. Tai leidžia finansinės informacijos naudotojams palyginti įmonės rezultatus ir finansinę būklę su ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu. Tačiau kai kuriose srityse sunku atlikti pakeitimus retrospektyviai. Pavyzdžiui, finansinio turto tikrosios vertės įvertinimas jo pirminio pripažinimo metu. Be to, gali būti situacijų, kai retrospektyvaus taikymo sąnaudos viršytų naudą finansinių ataskaitų informacijos naudotojams. Todėl šios sritys yra nurodytos 1-ajame TFAS standarte su tam tikromis neprivalomomis ir privalomomis retrospektyvaus principo taikymo išimtimis. Šios išimtys yra gairės ūkio subjektams nustatant sritis, kuriose retrospektyvus taikymas yra privalomas. Be to, standartas suteikia ūkio subjektams teisę pasirinktines išimtis taikyti tik iš dalies, visiškai arba visais tais atvejais, kai galima patikimai apskaiciuoti perėjimo prie TFAS poveikį.

4. Daugumos ūkio subjektų, kurie pripažįstami pirmą kartą taikančiais TFAS standartus, atveju bus įtrauktos arba išplėtos naujos informacijos atskleidimo sritys, nes gali skirtis TFAS ir nacionalinių apskaitos standartų reikalavimai. Tačiau, be reikalavimų atskleisti informaciją pagal konkrečius TFAS standartus, pateikdamas savo pirmąją finansinę atskaitomybę pagal TFAS standartus, pirmą kartą taikantis subjektas turės paaiškinti, kaip perėjimas nuo nacionalinių atskaitomybės standartų prie TFAS paveikia jo finansinę padėtį, finansinius rezultatus ir pinigų srautus.